

2006

PUBLIC ADMINISTRATION - I (Optional)

001196

लोक-प्रशासन-I (ऐच्छिक)

Standard : Degree

Total Marks : 200

स्तर : पदवी

एकूण गुण : 200

Nature : Conventional

Duration : 3 Hours

स्वरूप : पारंपारिक

कालावधी : 3 तास

Note :

सूचना :

- (i) Answers must be written either in **English** or in **Marathi**.
उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.
- (ii) Question No. 1 is **Compulsory**. Of the remaining questions, attempt **any four** selecting one question from each section.
प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.
- (iii) Figures to the **RIGHT** indicate marks of the respective question.
उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (iv) Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.
ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल. अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (v) Credit will be given for orderly, concise and effective writing.
नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.
- (vi) Candidate should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he will be penalised.
उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (vii) For each slab of 10, 15 and 20 marks, the examinee is expected to write answers in 125, 175 and 250 words respectively.
प्रत्येकी 10, 15 आणि 20 गुण असलेल्या प्रश्नांची उत्तरे परिक्षार्थीकडून अनुक्रमे 125, 175 आणि 250 शब्दांमध्ये अपेक्षित आहेत.

P.T.O.

1. Answer any four of the following :

खालीलपैकी कोणतेही चार सोडवा :

- (a) Explain the concept of e-Governance. What are its main objectives ? 10
'ई-गव्हर्नंस' ही संकल्पना स्पष्ट करा. या संकल्पनेची प्रमुख वैशिष्ट्ये कोणती ?
- (b) State the importance of Right to Information. 10
माहिती अधिकाराचे महत्व सांगा.
- (c) What do you mean by People's Participation ? How it is achieved in Development Administration ? 10
लोकसहभाग म्हणजे काय ? विकास प्रशासनात तो कशाप्रकारे साध्य केला जातो ?
- (d) How does Legislature exercise its control over the Budget ? 10
कायदेमंडळ अर्थसंकल्पावर कशाप्रकारे नियंत्रण ठेवते ?
- (e) Discuss the main objectives of Training. 10
प्रशिक्षणाच्या प्रमुख उद्दिष्टांची चर्चा करा.

www.mpscmaterial.com

SECTION - A

विभाग - A

2. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) Differentiate between Public and Private Administration. 10
लोक-प्रशासन व खाजगी प्रशासनातील फरक सांगा.
- (b) Comments on Mary Parker Follett's views on 'Conflict'. 15
मेरी पार्कर फॉलेट च्या संघर्ष विषयक विचारांवर भाष्य करा.
- (c) "Corporations is a unique form of organisation". Comments. 15
"महामंडळ ही एक वैशिष्ट्यपूर्ण संघटना आहे" - भाष्य करा.

3. *Answer the following sub-questions :**खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :*

- (a) Explain the scope of Public Administration with regard to "POSDCORB", view. 10
लोकप्रशासनाची 'पोस्टकॉर्ब' च्या संदर्भात व्याप्ती स्पष्ट करा.
- (b) Critically examine Weberian views of Bureaucracy. 15
वेबरच्या नोकरशाही विचारांचे टीकात्मक परिक्षण करा.
- (c) What are the major functions of Political Executive ? 15
राजकीय शासकाची प्रमुख कार्ये कोणती ?

SECTION - B

विभाग - B

4. *Answer the following sub-questions :**खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :*

- (a) Discuss Maslow's theory of Need Hierarchy. 15
मास्लो या विचारवंताच्या 'गरज पदसोपान' (आवश्यकतांची क्रमबद्धता) या सिद्धांताची चर्चा करा.
- (b) How does Judiciary exercise its control over Public Administration ? 10
न्यायमंडळ लोकप्रशासनावर कशाप्रकारे नियंत्रण ठेवते ?
- (c) Discuss the reasons for the growth of Administrative Tribunals. 15
प्रशासकीय न्यायाधिकरणाच्या वाढीच्या कारणांची चर्चा करा.

5. *Answer the following sub-questions :**खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :*

- (a) Discuss what Simon has to say on Decision Making in an organisation. 15
संघटनेतील निर्णय प्रक्रिये संबंधी सायमन यांच्या विचारांची चर्चा करा.
- (b) Characteristics of Civil Society. 10
नागरी समाजाची (Civil Society) वैशिष्ट्ये.
- (c) What is Delegated Legislation ? Explain the reasons for its growth. 15
प्रदत्त अधिकार म्हणजे काय ? त्यांच्या वाढीची कारणे विशद करा.

www.mpscmaterial.com

SECTION - C

विभाग - C

6. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) Discuss the functions of Office Administration. 15
कार्यालय प्रशासनाच्या कार्याची चर्चा करा.
- (b) Explain the Bureaucratic and Ecological Model of Comparative Public Administration. 15
तुलनात्मक लोकप्रशासनाची नोकरशाही व पर्यावरण प्रतिकृति (Model) स्पष्ट करा.
- (c) Features of the Development Administration. 10
विकास प्रशासनाची वैशिष्ट्ये.

7. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) Discuss any four elements of Office Administration. 15
कार्यालय प्रशासनाच्या कोणत्याही चार घटकांची चर्चा करा.
- (b) Describe the nature and scope of Comparative Public Administration. 15
तुलनात्मक लोकप्रशासनाचे स्वरूप व व्याप्तिचे वर्णन करा.
- (c) Explain the Nature and Dimensions of Development Administration. 10
विकास प्रशासनाची दिशा व स्वरूप विशद करा.

P.T.O.

SECTION - D

विभाग - D

8. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) Define the concept of Public Policy ? What are various Models of Policy Making ? 15
सार्वजनिक धोरण या संकल्पनेची व्याख्या करा. धोरण प्रक्रियेच्या विविध प्रतिकृती (Model) कोणत्या आहेत ?
- (b) Examine the seniority as a principle of promotion in the civil service. 15
सनदी सेवेतील पदोन्नतीच्या ज्येष्ठता तत्वाचे परीक्षण करा.
- (c) Importance of Financial Administration. 10
वित्तीय प्रशासनाचे महत्त्व.

9. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) What are the factors which influences policy formulation ? 15
धोरण निर्धारणांवर प्रभाव टाकणारे घटक कोणते आहेत ?
- (b) Write an essay on importance of Human Resource Development. 15
'मानव संसाधन विकासाचे महत्त्व' एक निबंध लिहा.
- (c) Agencies of Financial Administration. 10
वित्तीय प्रशासनाच्या यंत्रणा.

- o O o -